

Alkohol & Samfund

Alkohol & Samfund

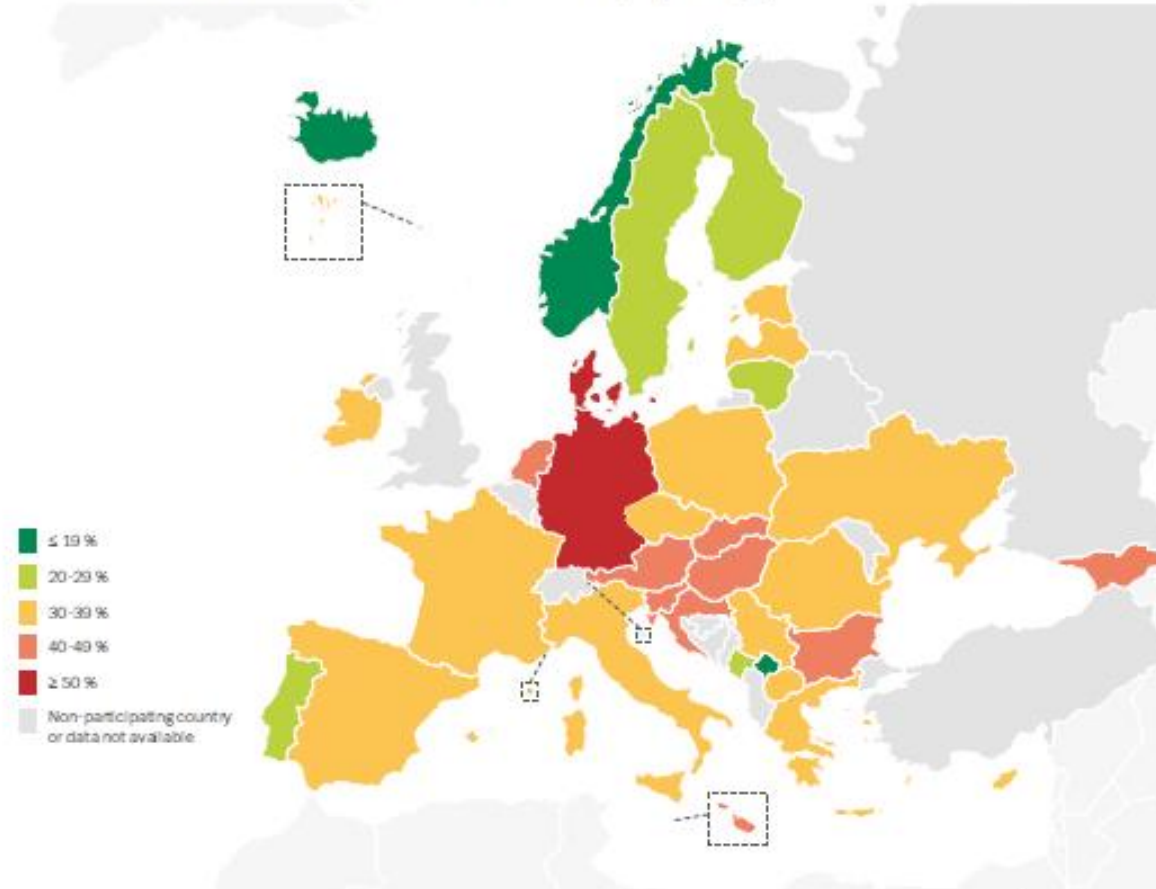
Strukturel
forebyggelse –
lovgivning der virker?

Freja Jørgensen, fj@alkohologsamfund.dk

Hvad er problemet?

Figure 6a. Prevalence of heavy episodic drinking (five or more drinks on one occasion; one drink contains approximately 2 centilitres of ethanol) at least once in the last 30 days (percentage)

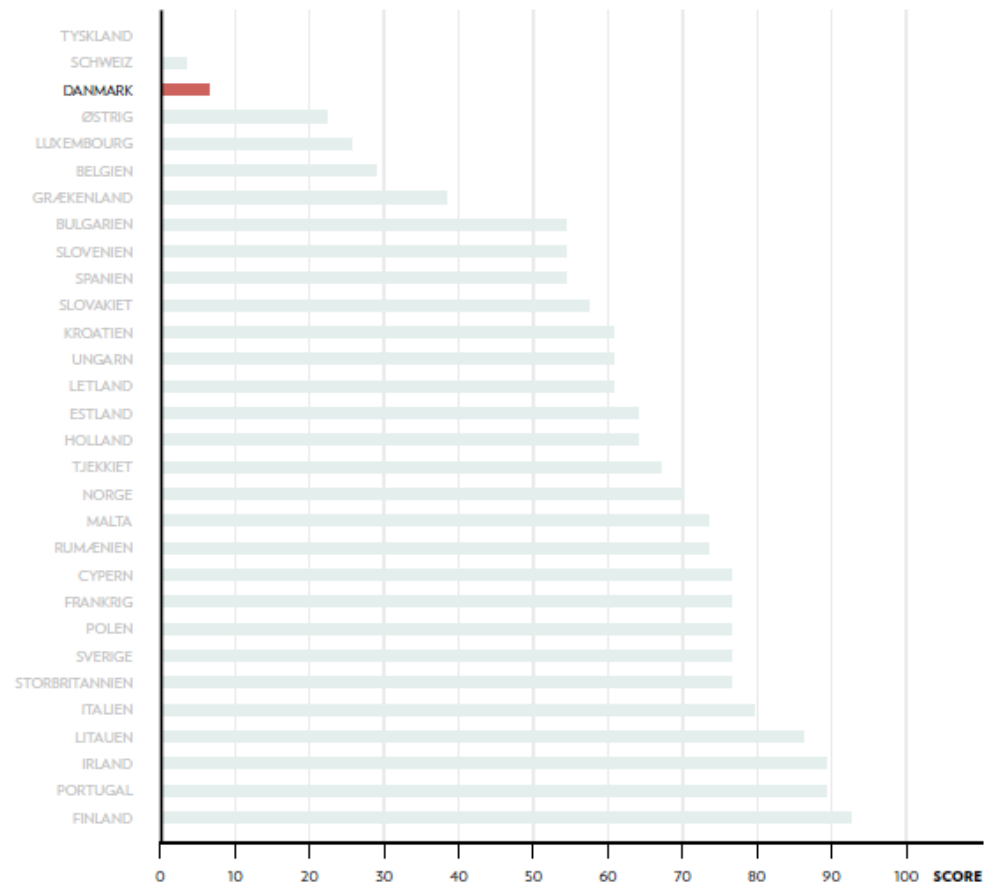

Alkohol & Tilgængeligheden i Danmark

Samfund

→ FIGUR 8

Score (0-100, hvor en højere score udtrykker lavere tilgængelighed) for tilgængeligheden af alkohol i 30 europæiske lande vurderet ud fra seks spørgsmål om tiltag, som er vægtet i forhold til effekten af de pågældende tiltag (5, 21).

Kilde: Vidensråd for Forebyggelse, 2019. Unges alkoholkultur – et bidrag til debatten.

Alkohol & Samfund

Alkohol & Samfund

Ulovlig markedsføring af alkohol

Alkohol & Samfunds overvågning af ulovlig markedsføring af alkohol på Facebook

Alkohol & Samfund

Solgt ulovligt

En undersøgelse af danske butikkers håndhævelse af loven om forbud af salg af alkohol til mindreårige

Alkohol & Samfund

Ulovlig
markedsføring
af alkohol

Hvorfor se på markedsføring?

Undersøgelser viser, at eksponering af alkoholreklamer særligt påvirker de unges alkoholforbrug.

Eksponeringen øger risikoen for et øget alkoholforbrug i mængde og frekvens hos unge, og øger risikoen for tidligere alkoholdebut.

"Hvor hurtigt kan du og fem venner mon bunde 4 liter øl? - Det finder vi ud af denne weekend når vi finder vores BongZilla frem

Hvad siger lovgivningen i Danmark?

Markedsføringslovens §11, stk. 2:

”Handelspraksis rettet mod børn og unge under 18 år må ikke indeholde omtale af, billeder af eller henvisninger til rusmidler, herunder alkohol”

Kontrol, håndhævelse og nævn

Forbrugerombudsmanden

Klager behandles efter
Markedsføringslovens §11, stk. 2.

Kontrol: Forbrugerombudsmanden fører ikke kontrol med håndhævelsen og tager ikke sager op af egen drift.

Afgørelser: Politianmeldelse med bødestraf i afgørelse ved domstol.
Helt nyt er de har mulighed for at udstøde administrative bøder.
"Bøden er 10.000 kr. pr. opslag.

Alkoholreklamenævnet

Klager behandles efter Nævnets retningslinjer. Retningslinjerne har flere krav end markedsføringsloven og omhandler både børn og unge, at opfordre til et stort alkoholforbrug mv.

Kontrol: Nævnet kan selv tage sager op. I perioden fra 2017-2020 har de taget 3 sager op af egen drift.

Afgørelser: Nævnet udtaler kritik og beder virksomheden rette op på markedsføringen.

Alkoholreklamenævnet

Alkoholreklamenævnets opgave er at behandle og afgøre klager vedrørende markedsføring af alkohol i Danmark.

Nævnet består af repræsentanter fra:

Forbrugerrådet Tænk, Bryggeriforeningen, Dansk Annoncør-forening, Dansk Erhverv, Kreativitet & Kommunikation, De Samvirkende Købmænd (DSK), HORESTA og Vin og Spiritus Organisationen i Danmark (VSOD)

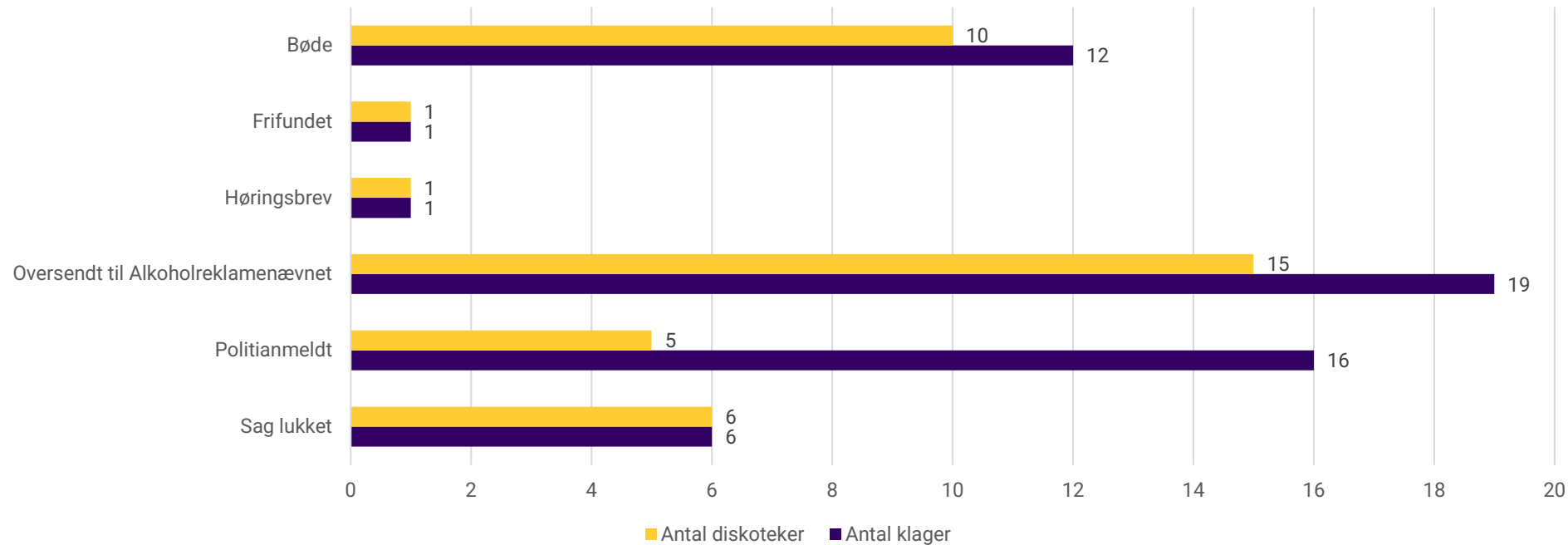
Resultat af Alkohol & Samfunds overvågning

Vi har overvåget Facebook for ulovlig markedsføring af alkohol fra 2017 til 2020.

I alt har vi haft indsendt **96 klager**:

- heraf **55 klager** sendt til Forbrugerombudsmanden
- og **41 klager** sendt til Alkoholreklamenævnet.

Afgørelser ved klager hos Forbrugerombudsmanden

Afgørelser ved Alkoholreklamenævnet

Tabel 4 Afgørelser i klager ved Alkoholreklamenævnet fordelt på klagens indhold - 2017 til 2020

Retningslinje	Klagers indhold	Medhold	%
§ 3, stk. 1: Erhvervsdrivende skal ved markedsføring af alkohol udvise en ansvarlig adfærd ved at tage særligt hensyn til de sociale, sundhedsmæssige og forbrugermæssige aspekter, der er forbundet med alkoholindtagelse.	2	1	50
§ 3, stk. 2: Markedsføring af alkohol må ikke opfordre til et stort eller umådeholdent forbrug.	16	8	50
§ 4, stk. 2: Markedsføring af alkohol må ikke fremtræde eller virke påtrængende, provokerende eller på anden måde særligt overtalende.	2	2	100
§ 4, stk. 3: Markedsføring af alkohol må ikke give indtryk af, at et vist forbrug kan være sundt, kan give succes eller kan forbedre forbrugernes mentale eller fysiske formåen.	1	0	0
§ 5, stk. 2: Markedsføring af alkohol må ikke finde sted på uddannelsesinstitutioner eller kollegier.	1	1	100
§ 6, stk. 1: Markedsføring af alkohol må, uanset hvilken form den antager, aldrig rette sig mod eller kobles til en sammenhæng, der retter sig mod børn og unge.	21	15	71
§ 6, stk. 2: Markedsføringen må aldrig anvende personer, der på grund af deres unge udseende giver indtryk af, at unge mennesker drikker alkoholholdige drikkevarer. (Retningslinjer 2019)	1	1	100
§6, stk. 3: Modeller, skuespillere og lignende, der anvendes i markedsføringen, skal være, og se ud til at være, mindst 25 år. (Retningslinjer 2019)	1	1	100
I alt	45 ^a	29	64

^a Markedsføringen kan overtræde flere retningslinjer, derfor kan en klage optræde flere gange i tabellen. Seks sager er endnu ikke behandlet hos Alkoholreklamenævnet og indgår derfor ikke i opgørelsen.

Alkohol & Samfund

OKTOBERFEST 🍷

Kalder alle øl fans og andre festaber !! 🍷🍷
"Jawohl jawohl jawohl
Wir trinken Alkohol
Wir haben keine Wasser so
wir trinken Alkohol"

X HELE NATTEN

▶ DOBBELT OP PÅ ALT PÅ FAD !
↳ Køb fx 1 x 0,5 Tuborg pilsner og få 2 !!! 🍷 = 🍷

KLAR PÅ EN UDFORDRING?

▶ Hvor hurtigt kan du og fem venner mon bunde 4 liter øl?
- Det finder vi ud af denne weekend når vi finder vores BongZilla frem 🍷

↳ KUN 300 KR.

X Alle hold der gennemfører inden kl. 01 er med i konkurrencen om 1 flaske Smirnoff Vodka m. 1 mixer !!

X Kl. 22-00

→ Billig bar og gratis entré !

X Kl. 00

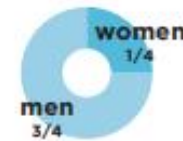
GRATIS ENTRÉ TIL ALLE I LEDERHOSEN ELLER TYROLERKJOLE! 🍷👍

A screenshot of a Facebook event page. The event title is 'BYT 1 JULETRÆ TIL 1 FL. SMIRNOFF VODKA' with the subtitle 'KOM 3 MAND MED 1 TRÆ INDEN KL 24 - OG BYT TIL 1 FL. SMIRNOFF'. The event is on 'JAN. 4.' and is 'Offentligt' and 'Organiseret af Crazy Daisy Aars'. It has '0 deltog · 44 har vist interesse'. The event is on 'Lørdag den 4. januar 2020 kl. 23.00-00.00' for 'ca. 4 måneder siden' at 'Crazy Daisy Aars, Himmerlandsgade 106, 9800 Aars'. The event is about 'Om' and 'Debat'. The details section says: 'Traditionen tro er der Første Lørdag i Januar. Byttedag :-). Kom 3 mand med 1 juletræ inden kl 24 & byt til 1 fl. Smirnoff Vodka. Ligeledes er der Snerydning, så du kan få 1 stor Julebryg for kun 20kr hele natten. Det er satme da noget :-)'

Alcohol and health

3 million **deaths**
6 deaths every minute
from harmful use of alcohol
every year

Harmful use of alcohol causes

- 100%** of alcohol use disorders
- 18%** of suicides
- 18%** of interpersonal violence
- 27%** of traffic injuries
- 13%** of epilepsy

- A 48%** of liver cirrhosis
- B 26%** of mouth cancers
- C 26%** of pancreatitis
- D 20%** of tuberculosis
- E 11%** of colorectal cancer
- F 5%** of breast cancer
- G 7%** of hypertensive heart disease

Reduce harmful use of alcohol

Best buy interventions

Regulate alcohol distribution

Restrict or ban advertising

Increase prices

Alkohol & Samfund

Nordiske landes regulering

Land/ Platform	Nationalt TV	Printet medier	Biografer	Internet	Sociale medier
Danmark (13, 8)	Restriktioner	Selvregulering	Selvregulering	Restriktioner	Selvregulering
Sverige (17)	Forbud	Restriktioner	Restriktioner	Restriktioner	Restriktioner
		Forbud for spiritus	Forbud for spiritus	Forbud for spiritus	Forbud for spiritus
Norge (18)	Forbud	Forbud	Forbud	Forbud	Forbud
Finland (19)	Restriktioner for alkohol under 5,5%	Restriktioner for alkohol under 5,5%	Restriktioner for alkohol under 5,5%	Restriktioner for alkohol under 5,5%	Restriktioner for alkohol under 5,5%
	Forbud for spiritus	Forbud for spiritus	Forbud for spiritus	Forbud for spiritus	Forbud for spiritus
Island (20)	Forbud	Forbud	Forbud	Forbud	Forbud

Kilde: Alkohol & Samfund, 2021. Ulovlig markedsføring af alkohol.

Alkohol & Samfund

Mystery shopping

Aldersgrænser for salg af alkohol

16 år for køb af alkohol med en alkoholprocent på $<16,5\%$ fx øl, vin, breezer.

18 år for køb af alkohol med en alkoholprocent på $>16,5\%$ altså stærk spiritus.

Baggrund for nuværende lovgivning

Formålet med at hæve aldersgrænsen i 2011 til en todelt aldersgrænse for salg af alkohol på henholdsvis 16 og 18 år, var at unge under 18 år havde et risikofyldt alkoholforbrug og der derfor var behov for at stramme reglerne for salg af alkohol til unge fra detailhandlen.

Den fastsatte alkoholvolumengrænse på 16,5 %, skulle sikre, at det var **nemt** for detailhandlen at administrere og håndhæve loven

Kontrol og håndhævelse

Sikkerhedsstyrelsens har til opgave at føre tilsyn med håndhævelsen af salg af alkohol i Danmark.

Det foregår ved observation i detailhandlen

I 2020 foretog Sikkerhedsstyrelsen **550** alderskontroller, hvoraf de observerede 7 overtrædelse, hvoraf **2** omhandlede **ulovligt salg af alkohol**.

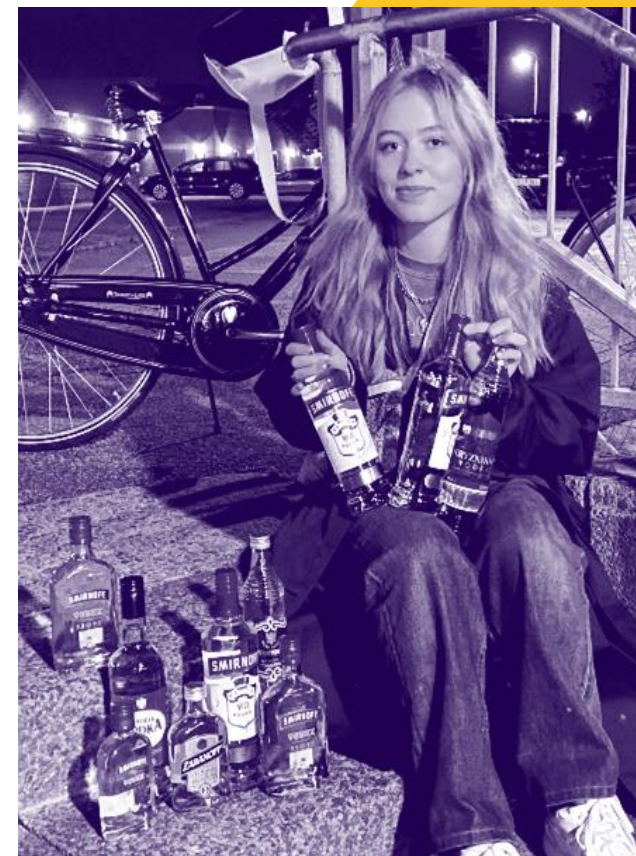

Mystery shopping

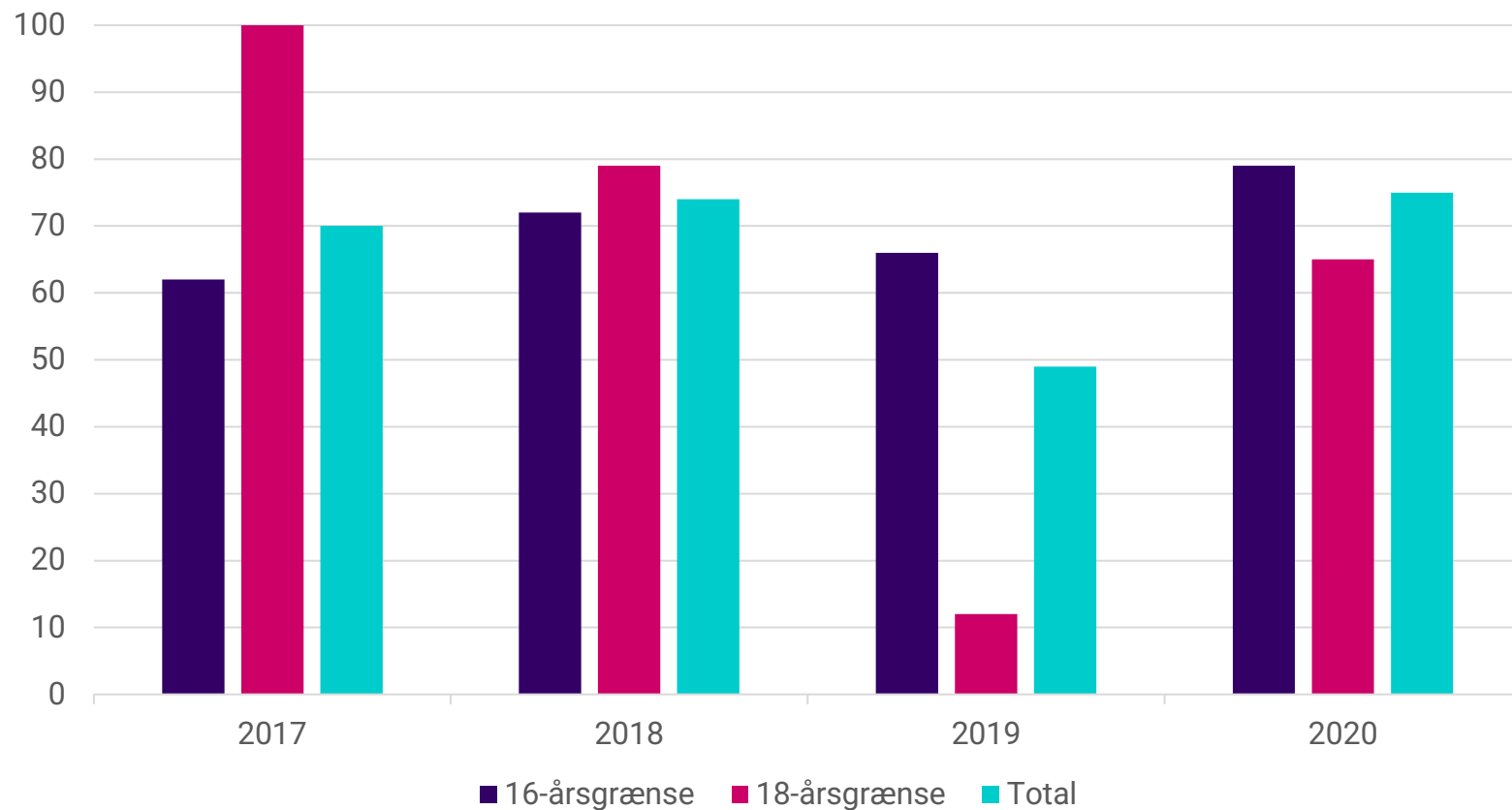
Vores mystery shoppere er 13-17 år og tester hhv. 16- og 18-årsgrænsen for salg af alkohol

Bliver de spurgt om ID eller alder af ekspedienten, spørger mystery shopperen om de ikke er gamle nok, men om de alligevel godt må købe.

Siden 2017 har vi været på besøg i **773** butikker hvor der blev solgt alkohol i **491** af købsforsøgene.

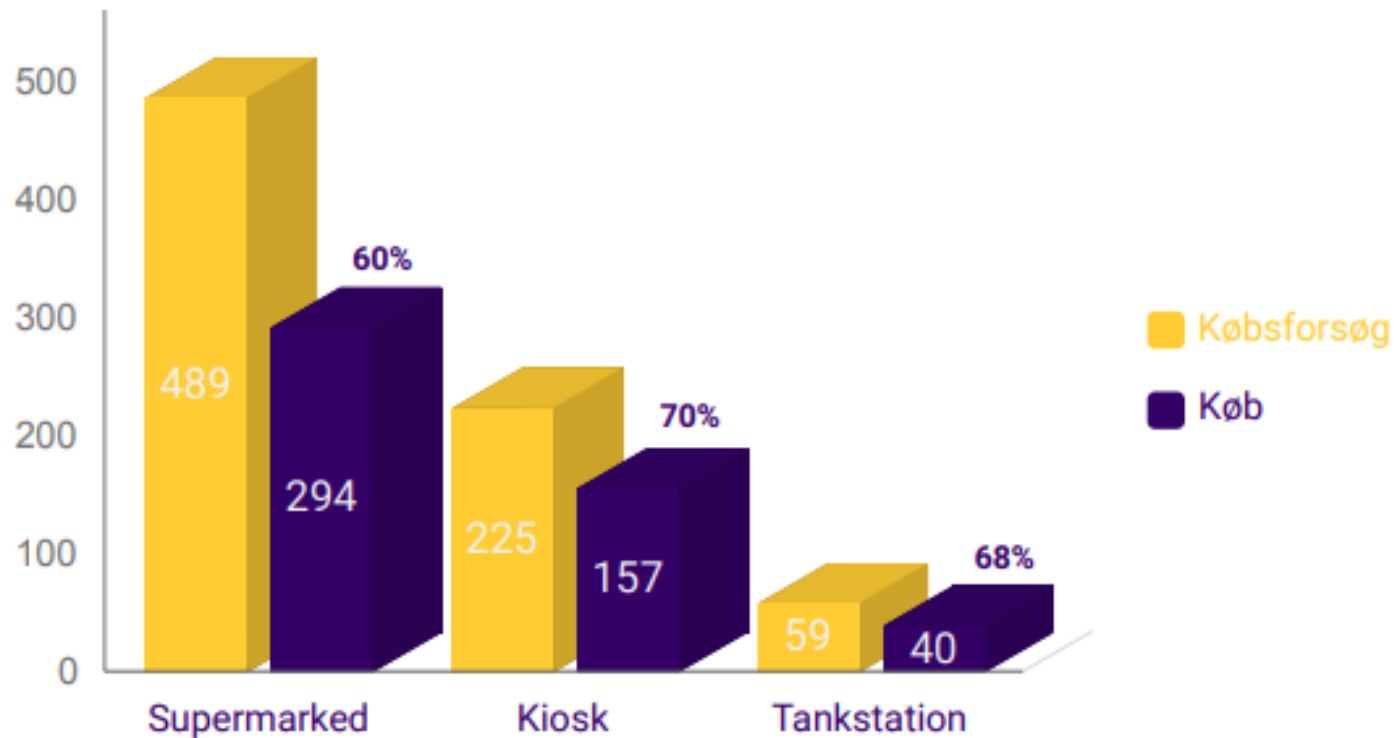
Resultater fra Mystery shopping

64%

af de besøgte butikker
solgte alkohol ulovligt
2017-2020

Type af butik

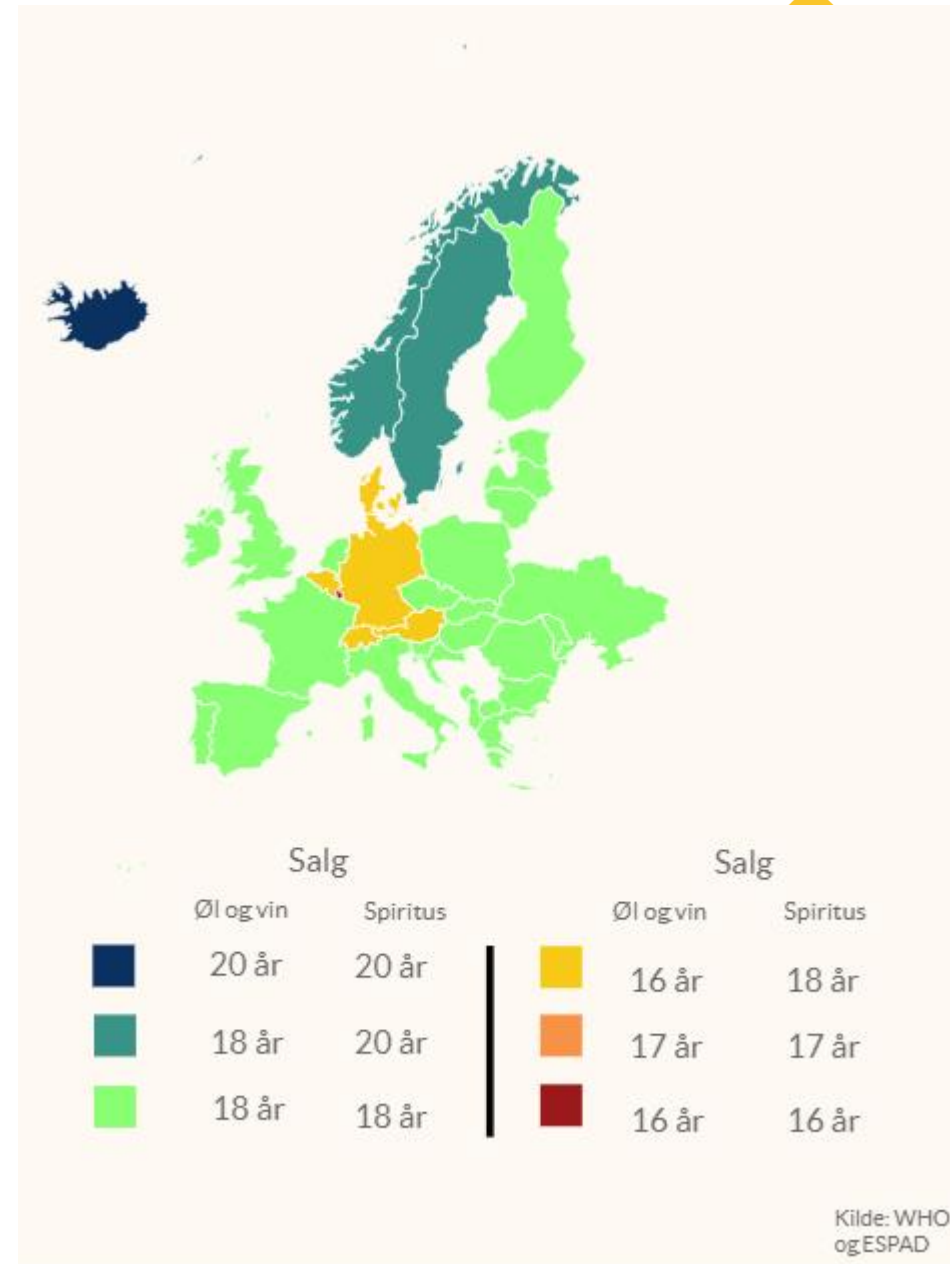
Online mystery shopping

Onlinesalg af alkohol blev gennemført ulovligt i **7 ud af 9 købsforsøg**
- De unge kan nemt omgå forhandlernes sikkerhedsforanstaltninger.

Hvordan kan man gøre?

- Højere aldersgrænser?
- Bedre kontrol – Norge og Schweiz viser gode erfaringer med mystery shopping.
- Et bud fra detailhandlen er en elektronisk løsning

Spørgsmål?

Alkohol &
Samfund

